

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>12 Інформаційні технології, 17 Електроніка та телекомунікації</i>
Спеціальність	<i>122 Комп'ютерні науки, 125 Кібербезпека, 172 Телекомунікації та радіотехніка</i>
Освітня програма	<i>Комп'ютерні системи і технології спеціального зв'язку; Безпека державних інформаційних ресурсів; Спеціальні телекомунікаційні системи</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс, осінній / весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>2 кредити ЄКТС/ 60 год</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік</i>
Розклад занять	<i>Лекції (один раз на два тижні починаючи з 1-го тижня), Семінарські заняття (один раз на два тижні бажано після лекції)</i>
Мова викладання	<i>Українська/Англійська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: к.і.н., доцент, Шевчук Тетяна Вікторівна , 067-708-82-50; shevchuk.tetyana@lil.kpi.ua Семінарські: к.і.н., доцент, Шевчук Тетяна Вікторівна , 067-708-82-504, shevchuk.tetyana@lil.kpi.ua</i>
Розміщення курсу	<i>Посилання на дистанційний ресурс (Moodle, Google classroom, тощо)</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Основою вивчення навчальної дисципліни є базові знання з всесвітньої історії, історії України та інших гуманітарних дисциплін, набутих в межах загальної середньої освіти.

Оволодіння цієї навчальної дисципліни допомагає виховати громадянина - людину, яка спрямовує свої зусилля на розбудову відкритого громадянського суспільства, яка має бути не лише гармонійно розвинутою, але й достатньо самостійною у власних судженнях, рішеннях та діях.

Мета вивчення цього навчальної дисципліни є:

– формування у майбутніх спеціалістів високоморальної, соціально інтегрованої особистості;

- набуття знань щодо історичної ролі України у європейському просторі. Історія України постає у соціально-економічному, політичному та культурному вимірах у контексті європейської традиції. Підкреслюється особливе значення системи знань про історичне минуле України та її культуру як стратегічного ресурсу у сучасному інформаційному суспільстві в умовах посилення процесів глобалізації;
- сприяти вихованню молоді в дусі патріотизму, формуванню гармонійно розвинутої та самостійної у власних судженнях та діях особистості.

Вивчення та викладання навчальної дисципліни «Історія України» розглядається як органічна частина процесу формування спеціаліста, володіння якою дозволяє реалізувати такі аспекти професійної діяльності, як

- визначати місце України у загальноєвропейському суспільно-політичному процесі;
- аналізувати внесок України в історію європейської цивілізації;
- визначати політичні і культурні зв'язки України з країнами Європейського Союзу на сучасному етапі;
- опанувати моделі толерантної поведінки та стратегії конструктивної діяльності в умовах культурних, мовних, релігійних та інших відмінностей між народами, різноманітності світу й людської цивілізації.

Метою навчальної дисципліни є:

А) формування у студентів історичної свідомості, засвоєнню знань про основні етапи, процеси і події в історії України з давніх часів до сьогодення в контексті основних тенденцій розвитку світу.

Б) формування у студентів здатностей:

- у відповідності до прописаних здатностей в освітніх програмах спеціальностей та спеціалізацій;
- робити висновки і узагальнення, застосовувати історичний досвід для розуміння і розв'язання сучасних проблем;
- проводити наукові диспути і дискусії, аргументовано відстоювати власну позицію.

В результаті засвоєння навчальної дисципліни студенти мають продемонструвати такі результати навчання:

знання:

- у відповідності до прописаних знань в освітніх програмах спеціальностей та спеціалізацій;
- періодизації історії України;
- методологічних підходів вивчення історії України;
- наукових концепцій української історії;
- етнічних та етнополітичних контекстів української історії;
- основних етапів історичного розвитку української державності;
- державних, соціальних устоїв та суспільних відносин на різних етапах історії України;
- історичних аспектів розвитку культури українського народу.

уміння:

- у відповідності до прописаних умінь в освітніх програмах спеціальностей та спеціалізацій;
- знаходити, аналізувати, узагальнювати та застосовувати джерела інформації з історії України;
- встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між подіями і явищами в історії України;
- аналізувати проблемні та дискусійні питання з історії України, формулювати власні оцінки та версії;
- усвідомлювати роль і місце історії України в світовому розвитку людської цивілізації.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Навчальна дисципліна викладається в 1-му (2-му) семестрі 1-го курсу навчання з усіх освітніх програм першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та не залежить від інших навчальних дисциплін в структурно-логічній схемі освітньої програми.

3. Зміст навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	Всього	у тому числі			
		Лекції	Семінарські	СРС	

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Семінарські	СРС
Розділ 1 Етнічний та етнополітичний контекст української історії				
Тема 1.1. Вступ. Історія України як наука та навчальна дисципліна. Історіософські концепції щодо формування й розвитку українського етносу. Формування та розвиток історико-етнографічних регіонів України	4	2	2	
Тема 1.2. Етнополітика та її особливості в різні періоди життя українського народу	4	2	2	
Тема 1.3. Етнополітичні аспекти української історії новітнього періоду	4	2	2	
Тема 1.4. Історичні аспекти міграційних явищ в Україні. Українська діаспора	2			2
Разом за розділом 1	14	6	6	2
Розділ 2. Історичний поступ української держави				
Тема 2.1. Основні закономірності, сутність початкових етапів процесу державотворення на українських землях	4			4
Тема 2.2. Еволюція українського державотворення в 1917-1920 рр. Пошук оптимальних моделей державного будівництва	2	2		
Тема 2.3. Державотворчі процеси в Україні у радянський період, їх історичне місце	4	2	2	
Тема 2.4 Державотворчі процеси в умовах незалежності України.	4	2	2	
Тема 2.5 Україна і світ: геополітичні фактори, зовнішньополітичні орієнтири в історичній ретроспективі	2		2	
Разом за розділом 2	16	6	6	4
Розділ 3. Соціальні структури і соціальні відносини в українському суспільстві в історичному контексті				
Тема 3.1. Соціальна організація, соціальні відносини у добу середньовіччя та нової історії	4			4
Тема 3.2. Формування та діяльність громадських та політичних організацій в українському суспільстві	2		2	
Тема 3.3. Об'єктивні умови і суб'єктивні фактори в суспільно-політичному житті українського народу в радянський період	3	2	1	
Тема 3.4. Суспільно-політичні трансформації в незалежній Україні	3	2	1	
Разом за розділом 3	12	4	4	4
Розділ 4. Київська політехніка в системі освіти і науково-технічного розвитку України				
Тема 4.1. Відкриття та функціонування Київського політехнічного інституту в 1898-1920 рр	4	2	2	
Тема 4.2. Київський політехнічний інститут у період існування СРСР – УСРР/УРСР (1922-1991 рр.)	4			4
Тема 4.3. Київська політехніка у сучасній Україні	4			4
Разом за розділом 4	12	2	2	8
<i>Залік</i>	6		(2)	6
Всього годин	60	18	18	24

4. Навчальні матеріали та ресурси

Для успішного вивчення навчальної дисципліни достатньо опрацювати навчальний матеріал, який викладається на лекціях, а також ознайомитись з:

4.1 Базовою літературою

1. Білоцерківський В. Я. Історія України : Навчальний посібник / В. Я. Білоцерківський. — К. : Центр учбової літератури, 2007. — 536 с. : Електронний ресурс [режим доступу]: http://shron1.chtyvo.org.ua/Bilotserkivskiy_Vasyl/Istoria_Ukrainy_vyd3.pdf
2. Історія України: підручник / За ред. М. І. Бушина, О. І. Гуржія. — Черкаси :Український літопис, 2016. — 644 с. : Електронний ресурс [режим доступу]: <http://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/13039/1/020063092.pdf>
3. Історія України (соціально-політичні аспекти): навчальний посібник / За ред. Б. П. Ковальського. — У 4-х ч. — Ч. 1. — К. : НТУУ «КПІ», 2003. — 100с.; Ч. II. — К. : НТУУ «КПІ», 2003. — 139 с.; Ч. 3. — К. : НТУУ «КПІ», 2006. — 126 с.
4. Історія КПІ. Електронний ресурс [режим доступу:] <http://kpi.ua/almamater>.
5. Костишева С.О. Історія КПІ крізь призму інститутської преси. Рік 1929 / Костишева С.О.; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Київ. нац. ун-т України "КПІ", Ф-т соціології та права, Каф. історії. — К. : НТУУ "КПІ" ВПІ ВПК "Політехніка", 2011. — 105 с.

4.2. Додаткова література

1. Антонюк О. Історичні основи етнополітики в Україні / О. Антонюк // Людина і політика. — 2003. — № 2. — С. 25–31.
2. Історія України з найдавніших часів до початку ХХ ст. : Навчальний посібник / Керівник авторського колективу В.М. Литвин. — К.: ВПЦ «Київський університет», 2012. — 671 с.
3. Історія України ХХ — поч. ХХІ століття: навч. посіб. / За заг. ред. В. А. Смоля. — К. : Знання, 2004. — 582 с.
4. Історія України (етносоціальні та державотворчі аспекти): конспект лекцій для студ. усіх спеціальностей та форм навчання / В. Ф. Панібудьласка й ін. — К. : КНУБА, 2007. — 56 с.
5. Історія України. Новітня доба. — Навчальний посібник / За ред. акад. НАН України В. М. Литвина. — К. : Академвидав, 2012. — 479 с.
6. Київський політехнічний інститут: Нарис історії / Г.Ф. Беляков, Є.С. Василенко, М.Ф. Вілков та ін.; Редкол.: М.З. Згуровський (голова) та ін.]. — К.: Наук. думка, 1995. — 317 с.
7. Кузь О. М. Геополітика: конспект лекцій / О. М. Кузь, Д. С Коротков. — Харків : ХНЕУ, 2008. — 180 с.
8. Литвин В. М. Україна: доба війн і революцій (1914–1920 рр.) / Литвин В. М. — К. : Альтернативи, 2003. — 488 с.
9. Новітня історія України (1900–2000): підручник / А. Г. Слюсаренко, В. І. Гусєв, В. М. Литвин та ін. — Вид. 2-ге. — К. : Вища школа, 2002. — 719 с.
10. Політична історія України: навчальний посібник / За ред. В. І. Танцюри. — К. : Академія, 2001. — 488 с.
11. Полонська-Василенко Н. Історія України: У 2 т. — Т. 2. Від середини ХVІІ століття до 1923 року. — Вид. 4-те, стереотип. / Полонська-Василенко Н. — К. : Либідь, 2002. — 608 с.
12. Славетні імена Київського політехнічного інституту / Редкол.: Ільченко М.Ю. (голов. ред.) та ін.; Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т.» Держ. політехн. музей. — К. : Поліграф. п-во «ЕКМО», 2003. — 127 с.
13. Україна і Росія: потенціал взаємодії та співробітництва. Збірник наук. праць. — К. : ШІЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2010. — 208 с.
14. Українське суспільство на шляху перетворень: західна інтерпретація / За ред. В. Ісаїва. — К. : Академія, 2004. — 362 с.

4.3. Рекомендовані джерела:

1. Конституція України : Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. Станом на 1 жовтня. 2011р. — Х. : Фактор, 2011. — 128 с.
2. Історія України (соціально-політичні аспекти): Хрестоматія / Автор-упорядник С. О. Костишева. — К. : НТУУ «КПІ», 2009. — 338 с.
3. Історія України від найдавніших часів до сьогодення: збірник док. і матеріалів / За заг. ред. А. П. Коцура, Н. В. Терес. — К.; Чернівці : Книга ХХІ, 2008. — 1100 с.

4. Історія України: Хрестоматія: у 2-х ч. — Вид. 2-ге перероб. і доп. / Упор. С. М. Клапчук (керівник), Б. І. Білик, Ю. А. Горбань та ін. — К. : ІЗМН, 1996. — Ч. 1. — 372 с.; Ч. 2. — 336 с.
5. Історія України: Джерельний літопис. — К.: КВЦ, 2012. — 832 с.
6. Из истории Киевского политехнического института: сборник документов и материалов / сост. Бондаровская Э. М., Горбунова М. И., Куц Е. М.; ред. Лось Ф. Е. — К.: Изд-во Киевского ун-та, 1961. — Т.1: 1898—1917 гг. — 1961. — 387 с.

4.4. Інформаційні ресурси

1. Лазарович М. В. Історія України: навч. посіб. / Лазарович М. В. — К. : Знання, 2008. — 683 с.: Електронний ресурс [режим доступу]: http://pidruchniki.ws/17800321/istoriya/nauka_druga_polovina_1950-h_-_1980-h .
2. Матях В.М. Проблема державотворення в Україні XVII-XVIII ст. у вітчизняній історичній науці другої половини XIX – поч. XX ст.: Електронний ресурс [режим доступу]: hstants.com/journAll/journal/1998/3/5.pdf

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

5.1. Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
1	<p><u>Вступ. Історія України як наука та навчальна дисципліна.</u> <u>Історіософські концепції щодо формування й розвитку українського етносу.</u> <u>Формування та розвиток історико-етнографічних регіонів України</u> <u>Основні питання</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет і завдання навчальної дисципліни, її методологічні засади та варіанти наукової періодизації історії України. 2. Історіософські концепції щодо формування й розвитку українського етносу. 3. Основні етапи етногенезу українців. Становлення української нації. 4. Формування та розвиток історико-етнографічних регіонів України <p><u>Короткий опис матеріалу, що викладається на лекції</u></p> <p><i>Історія України" як галузь історичної науки і як навчальна дисципліна. Предмет, завдання і методологічні засади дисципліни. Джерела, основна навчальна і наукова література. Періодизація історії України. Пізнавальне і виховне значення дисципліни у підготовці майбутніх технічних спеціалістів.</i></p> <p><i>Концепції етногенезу українського народу. Визначення місця українців в етногенезі східнослов'янських народів. Формування етнічної території.</i></p> <p><i>Поняття "історико-етнографічний регіон", характеристика історико-етнографічних регіонів (Буковина, Волинь, Галичина, Закарпаття, Слобожанщина, Поділля, Полісся, Південний регіон України). Причини дезінтегративних процесів в українському суспільстві та формування історико-етнографічних регіонів</i></p> <p>Перелік дидактичних засобів</p> <p><i>Історичні карти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> * <i>Історичні карти:</i> * "Розселення східнослов'янських племен". * "Київська Русь у IX – X ст." * "Галицько-Волинське князівство". * "Польсько-Литовська експансія". * "Українські землі у складі Російської імперії на поч. XVIII ст." <p><i>Фотоальбом:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> * «Видатні українці». <p>Завдання на СРС</p>

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	<p>1. Визначте роль М. Грушевського у розвитку української історичної науки та у громадсько-політичному житті України.</p> <p>2. Охарактеризуйте місце дисципліни «Історія України» у навчальному процесі, її значення для професійної підготовки технічних спеціалістів, виховання громадянської позиції та патріотизму.</p> <p>3. Охарактеризуйте основні версії походження назви «Україна».</p> <p>4. Проаналізуйте теорію походження слов'ян та історіографію проблеми генезису українського народу</p> <p style="text-align: center;">Рекомендовані джерела:</p> <p>Історія України від найдавніших часів до сьогодення: збірник док. і матеріалів / За заг. ред. А. П. Коцура, Н. В. Терес. — К.; Чернівці : Книга XXI, 2008. — С.167–171, 172–175.</p> <p style="text-align: center;">Основна література:</p> <p>1. Історія України (соціально-політичні аспекти): навчальний посібник / За ред. Б. П. Ковальського. — У 4-х частинах. — Ч. 1. — К. : НТУУ «КПІ», 2003. — С. 15-27, 27–51.</p> <p>2. Король В.Ю. Історія України: Навчальний посібник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2008. – С.22–30.</p> <p>3. Макаруч С.А. Етнічна історія України: Навч. посіб. – К.: Знання, 2008. – С. 86–89.</p> <p>4. Матях В.М. Проблема державотворення в Україні XVII-XVIII ст. у вітчизняній історичній науці другої половини XIX – поч. XX ст.: [Електронний ресурс]. — Режим доступу : hstants.com/journAll/journal/1998/3/5.pdf</p> <p>5. Толочко П.П. Київська Русь. – К.: Абрис, 1996. – С.229–255.</p> <p style="text-align: center;">Додаткова література:</p> <p>1. Наливайко С. Етнічна історія Давньої України / С.Наливайко. – К.: Євшан-зілля, 2007. – С.299–304.</p> <p>2. Слов'яни у первісності і ранньому середньовіччі: збірник вибраних етнологічних праць. — К.: Міленіум, 2011. — С.69–71,89–97.</p> <p>3. Юрій М.Т. Етногенез та менталітет українського народу. – К.: Таксон, 1997. – С.8–91.</p>
2	<p><u>Етнополітика та її особливості в різні періоди життя українського народу</u> <u>Основні питання</u></p> <p>1. Проблема етнічного походження Київської Русі. Етнічна структура Давньоруської держави.</p> <p>2. Литовсько-польські унії: етнополітичний аспект.</p> <p>3. Етнополітична складова Козацько-гетьманської держави.</p> <p>4. Етнополітичний фактор в умовах інкорпорації українських земель до складу Російської та Австро-Угорської імперій.</p> <p><u>Короткий опис матеріалу, що викладається на лекції</u> <i>Концепції полі- та моноетнічності давньоруської народності. Міжетнічні взаємини у Київській Русі. Етнополітика Козацько-гетьманської держави. Обмеження та остаточна ліквідація автономії України: етнополітичний аспект. Етнополітичні процеси в Правобережжі. Особливості польсько-українських взаємин</i></p> <p>Перелік дидактичних засобів <i>Історичні карти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> * “Розселення східнослов'янських племен”. * “Київська Русь у IX – X ст.” * “Галицько-Волинське князівство”. * “Польсько-Литовська експансія”. * “Українські землі у складі Російської імперії поч. XVIII ст.”

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	<p>Завдання на СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізуйте історичний розвиток етносів в Україні: від найдавніших часів до сьогодення. 2. Охарактеризуйте процес колонізації південноукраїнських земель урядом Російської імперії. 3. Висвітліть розвиток етнічних спільнот в Кримському регіоні в історичній ретроспективі <p style="text-align: center;">Рекомендовані джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія України від найдавніших часів до сьогодення: збірник док. і матеріалів / За заг. ред. А. П. Коцура, Н. В. Терес. — К.; Чернівці : Книга XXI, 2008. — С. 66–67, 92–95, 221, 340, 342–343, 454–455. <p style="text-align: center;">Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія України (соціально-політичні аспекти): навчальний посібник / За ред. Б. П. Ковальського. — У 4-х частинах. — Ч. 1. — К. : НТУУ «КПІ», 2003. — С. 52–70. 2. Король В.Ю. Історія України: Навчальний посібник. — К.: Видавничий центр «Академія», 2008. — С.31–32. 3. Макарчук С.А. Етнічна історія України: Навч. посіб. — К.: Знання, 2008. — С.92–112, 124–129, 140–167, 234–246, 276–290, 293–309, 312–327. 4. Політична історія України: навч. посіб. / В. А. Греченко [та ін.]; ред. В. І. Танцюра. - 2-е вид., допов. — К.: Академвидав, 2008. — С.28, 30–33, 45–49, 81–84, 89–90. <p style="text-align: center;">Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Антонюк О.В. Основи етнополітики: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. — К.: МАУП, 2005. — С.180–198, 204–211. 2. Наливайко Сергій. Етнічна історія Давньої України / С.Наливайко. — К.: Євшан-зілля, 2007. — С.368–377, 398–399, 432–448, 464–480.
3	<p><u>Етнополітичні аспекти української історії новітнього періоду</u> <u>Основні питання</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Спроби вирішення етнополітичних проблем в Україні за доби Української національно-демократичної революції (1917-1920 рр.) 2. Етнополітичні фактори у політиці радянської влади в Україні в 1920-1991 рр. Посилення русифікації українського народу в період кризи радянської влади та розпаду СРСР. 3. Головні стратегічні напрями етнополітики сучасної України <p style="text-align: center;"><u>Короткий опис матеріалу, що викладається на лекції</u></p> <p style="text-align: center;"><i>Етнополітика Російської та Австро-Угорської імперії. Українське національне відродження кінця XVIII - початку ХХ ст.</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Етнополітика Центральної Ради, Гетьманату П. Скоропадського та Директорії УНР. Етнополітика радянської влади в Україні. Роль дисидентства у національно-визвольному русі. Проблеми та шляхи вирішення національно-мовних і культурних потреб усіх етносів України в умовах розбудови незалежної держави</i></p> <p>Перелік дидактичних засобів</p> <p><i>Схеми:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> * “Національний склад населення України. Національні меншини та етнічні групи з невизначеним статусом”. <p><i>Історичні карти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> * “Україна в 1917-1920 рр.” * “Радянська Україна в міжвоєнний період”. * “Російськомовне населення УРСР (1970 р.)” <p>Завдання на СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Висвітліть національне питання в Російській імперії на початку ХХ ст.

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	<p>2. Дайте оцінку становищу західноукраїнських земель в етнополітичному вимірі у міжвоєнний період.</p> <p style="text-align: center;">Рекомендовані джерела:</p> <p>1. Історія України від найдавніших часів до сьогодення: збірник док. і матеріалів / За заг. ред. А. П. Коцура, Н. В. Терес. — К.; Чернівці : Книга XXI, 2008. — С. 629–630, 637–638, 665, 667–672, 676–677, 837–838; 881–887, 906–907, 915–917, 922–923.</p> <p style="text-align: center;">Основна література:</p> <p>1. Історія України (соціально-політичні аспекти): навчальний посібник / За ред. Б. П. Ковальського. — У 4-х ч. — Ч. 1. — К. : НТУУ «КПІ», 2003. — С. 84–98.</p> <p>2. Король В.Ю. Історія України: Навчальний посібник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2008. – С.262–271, 279–289, 306–308, 402–405.</p> <p>3. Політична історія України: навч. посіб. / В. А. Греченко [та ін.]; ред. В. І. Танцюра. – 2-е вид., допов. – К.: Академвидав, 2008. – С.261–262, 321–325, 328–338.</p> <p style="text-align: center;">Додаткова література:</p> <p>1. Антонюк О.В. Основи етнополітики: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К.: МАУП, 2005. – С.113–130, 131–144, 144–155.</p> <p>2. Історія України (етносоціальні та державотворчі аспекти): конспект лекцій для студ. усіх спеціальностей та форм навчання / В. Ф. Панібудьласка та ін. — К. : КНУБА, 2007. — 56 с.</p>
4	<p style="text-align: center;"><u>Еволюція українського державотворення в 1917-1920 рр. Пошук оптимальних моделей державного будівництва</u></p> <p><u>Основні питання</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Українська Центральна Рада на шляху автономістсько-федералістських орієнтацій. Проголошення УНР. 2. Українська держава П. Скоропадського, її внутрішня і зовнішня політика. 3. Відтворення УНР під проводом Директорії. Проголошення ЗУНР. 4. Аналіз головних факторів і причин поразки українських політичних сил у революції 1917–1920 рр. Історичне значення Української національно-демократичної революції. <p><u>Короткий опис матеріалу, що викладається на лекції</u></p> <p style="text-align: center;"><i>Основні закономірності, сутність початкових етапів процесу державотворення на українських землях.</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Українське державотворення у часи національно-демократичної революції 1917-1920 рр. Центральна Рада на шляху автономістсько-федералістських орієнтацій. Утворення УНР. Проголошення державної самостійності УНР (1918 р.). Українська держава П. Скоропадського. Відтворення УНР під проводом Директорії. Проголошення ЗУНР. Акт злуки УНР та ЗУНР. Досягнення і прорахунки в державотворчих змаганнях</i></p> <p>Перелік дидактичних засобів</p> <p><i>Історичні карти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> * «Україна в 1917 – 1918рр.» <p><i>Таблиці:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> * “Формування органів державного управління в Україні в період Центральної Ради”. * “Державне управління в період правління гетьмана П. Скоропадського”. * “Державне управління періоду Директорії УНР”. * “Державне управління в Україні за конституціями 1919 р. та 1937 р.”. <p>Завдання на СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зробіть порівняльний аналіз вирішення національного питання в програмах українських політичних партій та рухів і висвітліть боротьбу за його реалізацію

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	<p>наприкінці XIX – на початку XX ст.</p> <p>2.Окресліть комплекс факторів, які стали причинами досягнень і прорахунків в державотворчих змаганнях у період української революції 1917-1920 рр.</p> <p>3.Охарактеризуйте становище західноукраїнських земель у 1918-1920 рр., висвітліть боротьбу за відродження Української держави.</p> <p style="text-align: center;">Рекомендовані джерела:</p> <p>1. Історія України: Джерельний літопис. – К.: КВЦ, 2012. – іл. С. 376 – 470.</p> <p style="text-align: center;">Основна література:</p> <p>1. Історія України. Соціально-політичні аспекти. Навчальний посібник / Заг. ред. Ковальського Б. П. — Ч. II. — К., 2003. — С. 29–82.</p> <p>2. Історія України: Курс лекцій для студентів вищих навчальних закладів / Наук. ред. та кер. авт. кол. д.і.н., проф. Г.Д. Казьмирчук. – 2-ге видання, виправлене і доповнене. – К.: Логос, 2009. - 648 с. – С. 385 – 414.</p> <p>3.Історія України: Навч. посіб. / Ю.А. Мицик, О.Г. Бажан, В.С. Власов. – 3-тє вид., допов. і переробл. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2010. – С. 333 – 369.</p> <p>4.Історія України: Новітня доба : Навч. посіб. / В.М. Литвин, В.Ф. Колесник, А.Г. Слюсаренко та ін.; за ред. В.М. Литвина. – К.: Академвидав, 2012. – С. 84 – 164.</p> <p style="text-align: center;">Додаткова література:</p> <p>1. Новітня історія України: 1900–2000 / За ред. А. Г. Слюсаренка. — К. : Вища школа, 2002. — С. 147–260.</p> <p>2. Політична історія України / За ред. В.І. Танцюри. — К. : Академія, 2002. — С. 33–44, 49–55, 56–69.</p>
5	<p style="text-align: center;"><u>Державотворчі процеси в Україні у радянський період, їх історичне місце</u></p> <p><u>Основні питання</u></p> <p>1.Історичні умови становлення радянської форми державності в Україні.</p> <p>2.Політико-правовий статус України у складі СРСР.</p> <p>3. Історичні особливості конституційного процесу в Радянській Україні.</p> <p>4.Обмеження суверенітету та правосуб'єктності УРСР на міжнародній арені.</p> <p style="text-align: center;"><u>Короткий опис матеріалу, що викладається на лекції</u></p> <p style="text-align: center;"><i>Історичні умови становлення радянської форми державності в Україні. Зміст і значення «воєнно-політичного союзу» (1919 р.), договору між УСРР і РСФРР (1920 р.). Політико-правовий статус України у складі СРСР. Національно-державне будівництво в СРСР, УСРР у міжвоєнний період. Об'єднання українських земель у складі УРСР у повоєнний період. Історичні особливості конституційного процесу в Радянській Україні. Обмеження суверенітету та правосуб'єктності УРСР на міжнародній арені</i></p> <p>Перелік дидактичних засобів</p> <p><i>Історичні карти:</i></p> <p>* «Карта Радянського Союзу. 1980 рік».</p> <p><i>Таблиці:</i></p> <p>* «Варіанти створення союзної держави».</p> <p>* «Юридичне оформлення СРСР 30 грудня 1922 року».</p> <p>Завдання на СРС</p> <p>1. Розкрийте зміст і значення «воєнно-політичного союзу» 1919 р. та договору між УСРР і РСФРР 1920 р.</p> <p>2. Висвітліть становище українських земель у складі Польщі, Румунії та Чехословаччини у міжвоєнний період.</p> <p>3. Охарактеризуйте процес об'єднання українських земель у складі УРСР.</p> <p>4. Проаналізуйте плани сусідніх держав щодо України напередодні та на початку Другої Світової війни</p> <p style="text-align: center;">Рекомендовані джерела:</p>

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	<p>1. Історія України: Джерельний літопис. – К.: КВЦ, 2012. – іл. С. 482 – 487, 526 – 528.</p> <p style="text-align: center;">Основна література:</p> <p>1. Історія України: Курс лекцій для студентів вищих навчальних закладів / Наук. ред. та кер. авт. кол. д.і.н., проф. Г.Д. Казьмирчук. – 2-ге видання, виправлене і доповнене. – К.: Логос, 2009. – С. 414 – 432, 529 – 548.</p> <p>2. Історія України: Навч. посіб. / Ю.А. Мицик, О.Г. Бажан, В.С. Власов. – 3-тє вид., допов. і переробл. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2010. – С. 375 – 396, 519 – 524, 546 – 548.</p> <p>3. Історія України: Новітня доба : навч. посіб. / В.М. Литвин, В.Ф. Колесник, А.Г. Слюсаренко та ін.; за ред. В.М. Литвина. – К.: Академвидав, 2012. – С. 188 – 195, 313 – 341.</p> <p style="text-align: center;">Додаткова література:</p> <p>1. Історія України ХХ — початку ХХІ ст.: Навч. посіб. / П. П. Панченко, Н. П. Барановська, С. С. Падалка та ін. / Заг. ред. В. А. Смолія. — К. : Знання, 2004. — С. 47–60, 150–223.</p>
6	<p style="text-align: center;"><u>Державотворчі процеси в умовах незалежності України</u></p> <p><u>Основні питання</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історичні особливості, основні напрями будівництва незалежної Української держави. 2. Конституційний процес, реорганізація вищих органів державного управління та місцевого самоврядування України. 3. Подальший розвиток Української держави на початку ХХІ ст. <p style="text-align: center;"><u>Короткий опис матеріалу, що викладається на лекції</u></p> <p><i>Проголошення державної незалежності України (1991 р.). Розбудова державних структур. Соціально-політичний розвиток України. Особливості конституційного процесу. Активізація процесу політичного реформування Української держави на початку ХХІ ст. Роль громадян України в розробці стратегії держави, функціонуванні виконавчої та судової системи влади на початку ХХІ ст. Перспективи конституційного становлення України на засадах парламентсько-президентської республіки</i></p> <p><i>Україна і світ: геополітичні фактори, зовнішньополітичні орієнтири в історичній ретроспективі</i></p> <p>Перелік дидактичних засобів</p> <p><i>Таблиці:</i></p> <p>* “Державне управління в Україні за Конституцією 1996 р.”</p> <p>* “Структура Верховної Ради України”.</p> <p>Завдання на СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Висвітліть основні етапи та напрями розбудови незалежної Української держави в другій половині 90-х рр. ХХ ст. 2. Визначте історичне значення конституційного процесу в Україні та його роль у політичному реформуванні держави на рубежі ХХ – ХХІ ст. <p style="text-align: center;">Рекомендовані джерела:</p> <p>Історія України: Джерельний літопис. – К.: КВЦ, 2012. – іл. С. 69 – 701, 688 – 788.</p> <p style="text-align: center;">Основна література:</p> <p>Історія України. Соціально-політичні аспекти: Навч. посібник / Заг. ред. Ковальського П. — Ч. II. — К. : НГУУ «КП», 2003. — С. 84–139.</p> <p>Історія України: Курс лекцій для студентів вищих навчальних закладів / Наук. ред. та</p>

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	<p>сер. авт. кол. д.і.н., проф. Г.Д. Казьмирчук. – 2-ге видання, виправлене і доповнене. – К.: Логос, 2009.— С. 583 – 606.</p> <p>3. Історія України: Навч. посіб. / Ю.А. Мицик, О.Г. Бажан, В.С. Власов. – 3-тє вид., допов. і переробл. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2010. — С.553 – 580.</p> <p>4. Історія України: Новітня доба : навч. посіб. / В.М. Литвин, В.Ф. Колесник, А.Г. Слюсаренко та ін.; за ред. В.М. Литвина. – К.: Академвидав, 2012. — С. 398 – 436.</p> <p style="text-align: center;">Додаткова література:</p> <p>1. Політична історія України / За ред. В.І. Танцюри. — К. : Академія, 2002. — С. 56–69.</p> <p>2. Шевчук В.П., Тараненко М.Г. Історія Української державності. Курс лекцій / В.П. Шевчук, М.Г. Тараненко. — К., 1990 — С. 423–473.</p>
7	<p><u>Об’єктивні і суб’єктивні фактори громадсько-політичного життя українського народу в радянській період</u></p> <p><u>Основні питання</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості соціального розвитку України в 1920-1930-х рр. 2. Голодомор 1932-1933 рр., репресії кінця 1930-х рр. та їх наслідки. 3. Суспільно-політичні процеси в Україні в період Великої Вітчизняної війни. 4. Політико-ідеологічні, соціальні процеси в Україні в перші повоєнні десятиріччя (1945-1985 рр.) Дисидентство, його течії. <p><u>Короткий опис матеріалу, що викладається на лекції</u></p> <p><i>Соціальні процеси в Україні 1920-х - 1930-х рр. Голодомор 1932-1933 рр., репресії кінця 1930-х рр., їх наслідки. Особливості соціальних процесів в Україні в роки Великої Вітчизняної війни. Політико-ідеологічні, соціальні процеси в УРСР в перші повоєнні десятиріччя (1945-1964 рр.). "Ждановщина", ліквідація УГКЦ. Лібералізація суспільно-політичного життя в період "хрущовської відлиги". Шестидесятники. Політичний і духовний розвиток українського суспільства в період загострення кризових явищ радянської системи (1965-1985 рр.). Дисидентство, його течії.</i></p> <p><i>Демократизація суспільно-політичного життя в період "перебудови" (1985-1991 рр.): зростання політичної активності і національної свідомості суспільства. Суспільно-політичні процеси в Україні в умовах загострення кризових явищ радянської системи</i></p> <p>Перелік дидактичних засобів</p> <p><i>Історичні карти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> * “Радянська Україна в міжвоєнний період”. * «Карта Радянського Союзу. 1980 рік». <p><i>Таблиці:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> * “Демографічні наслідки Голодомору 1932-1933 рр.”. <p>* “Дисидентський рух в Україні, його течії</p> <p>Завдання на СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Висвітліть процес формування однопартійної системи в українському радянському суспільстві, проаналізуйте посилення ролі репресивних органів управління в політичному житті СРСР. 2. Проаналізуйте Рух Опору в Україні в період Великої Вітчизняної війни. 3. Охарактеризуйте особливості суспільно-політичного життя українського народу в період «перебудови» (1985-1991рр.). <p style="text-align: center;">Рекомендовані джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія України від найдавніших часів до сьогодення: збірник документів і матеріалів / За ред. А.П. Коцура, Н.В. Терес. – К.; Чернівці: Книга XXI, 2008. – С. 684–694, 704–707, 710–714, 759–760, 763–764, 769–773, 776–777, 806–807, 810–814, 818–821, 827–839. <p style="text-align: center;">Основна література:</p>

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	<p>1. Бойко О.Д. Історія України / О.Д. Бойко. – К.: Академвидав, 2004. – С.388–401, 420–428, 465–484, 495–548.</p> <p>2. Історія України (соціально-політичні аспекти): Навч. посібник / Заг. ред. Ковальського Б.П. – Ч. III. – К., 2006. – С.83–104.</p> <p>3. Історія України: Підручник / Г.Д. Казьмирчук, А.П. Коцур та ін. – К.: Логос, 2010. – С.417–432, 482–494, 518–520, 548–552.</p> <p style="text-align: center;">Додаткова література:</p> <p>1. Голод 1932-1933 років в Україні: причини і наслідки / Відп. редактор В.М. Литвин. – К.: Наукова думка, 2003. – С.324–587.</p> <p>2. Політична історія України / За ред. В.І. Танцюри. – К.: Академія, 2002. – С.263–304, 308–318, 352–361, 367–403.</p>
8	<p style="text-align: center;"><u>Суспільно-політичні трансформації в незалежній Україні</u></p> <p><u>Основні питання</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Процес утворення політичних партій, становлення багатопартійної системи та її вплив на громадсько-політичне життя України. 2. Етапи та особливості формування соціальної політики Української держави в контексті нових реалій наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. 3. Українська церква та проблеми духовного відродження нації <p><u>Короткий опис матеріалу, що викладається на лекції</u> <i>Демократизація суспільно-політичного життя в період "перебудови" (1985-1991 рр.): зростання політичної активності і національної свідомості суспільства. Суспільно-політичні процеси в Україні в умовах загострення кризових явищ радянської системи.</i></p> <p>Перелік дидактичних засобів <i>Історичні карти:</i> * «Політична карта України». <i>Таблиці:</i> * «Багатопартійна система в Україні».</p> <p>Завдання на СРС 1 Охарактеризуйте діяльність релігійних конфесій в Україні на сучасному етапі, їх взаємовплив і стосунки з державою. Проаналізуйте сучасну соціальну політику України та заходи щодо подолання кризових явищ в соціально-економічній сфері.</p> <p style="text-align: center;">Рекомендовані джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія України від найдавніших часів до сьогодення: збірник документів і матеріалів / За ред. А.П. Коцура, Н.В. Терес. – К.; Чернівці: Книга ХХІ, 2008. – С.882, 900–901, 904–909, 920–922. <p style="text-align: center;">Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бойко О.Д. Історія України / О.Д. Бойко. – К.: Академвидав, 2004. – С.549–565, 588–592, 597–604, 613–615. 2. Історія України (соціально-політичні аспекти): Навч. посібник / Заг. ред. Ковальського Б.П. – Ч. III. – К., 2006. – С.105–114. 3. Історія України: Підручник / Г.Д. Казьмирчук, А.П. Коцур та ін. – К.: Логос, 2010. – С.558–564, 600–606. 4. Політична історія України / За ред. В.І. Танцюри. – К.: Академія, 2002. – С.405–423, 449–463. <p style="text-align: center;">Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пахарев А.Д. Політичні інститути і процеси в сучасній Україні. Навчальний

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	<p>посібник / А.Д. Пахарів. – К.: ППіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2011. – С.56–86, 111–123.</p> <p>2. Українське суспільство на шляху перетворень: західна інтерпретація / За ред. В. Ісаїва. – К.: Вид. дім «КМ Академія», 2004. – С.45–63, 72–88, 334–354.</p>
9	<p><u>Відкриття та функціонування Київського політехнічного інституту в 1898-1920 рр.</u></p> <p><u>Основні питання</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Відкриття Київського політехнічного інституту у 1898 р. Перший педагогічний колектив. 2. Визначні науковці-викладачі та студенти. Київська Політехніка у витоків авіації: від повітроплавного гуртка до Київського повітроплавного товариства. 3. «Шулявська республіка» та особливості студентського руху у Київській Політехніці на початку ХХ ст. 4. Особливості навчального процесу, професорсько-викладацький, студентський склад в умовах революцій та громадянської війни. <p><u>Короткий опис матеріалу, що викладається на лекції</u></p> <p><i>Постання, функціонування Київського політехнічного інституту у 1898 – 1917 рр. Перший педагогічний колектив. Визначні науковці-викладачі та студенти. Київська Політехніка у витоків авіації. Від повітроплавного гуртка до Київського повітроплавного товариства. Професор Микола Делоне. Авіаконструктор Ігор Сікорський. Київська Політехніка у вирі воєн та революцій (1917 – 1920 рр.). Шулявська республіка» та особливості студентського руху у Київській Політехніці на початку ХХ ст. Особливості навчального процесу, професорсько-викладацький, студентський склад в умовах революцій та громадянської війни</i></p> <p><i>Київський Політехнічний інститут у період існування СРСР – УРСР (1920– 1991 рр.). Радянські реформи системи вищої освіти. Впливи суспільно-політичних подій на функціонування інституту. Київська політехніка у роки перших п'ятирічок. Реорганізації в системі вищої школи і у Київському політехнічному на початку 1930-х рр. Постанова на базі КПП заводів ім. І. І. Лепсе та «Точелектроприладу», перетворення Авіаційного факультету КПП на Київський авіаційний інститут (1933). Видатні викладачі-науковці, студенти Київської політехніки та їхні наукові звершення (Володимир Челомей, Костянтин Калінін, Сергій Корольов, Олександр Мікулін, Архип Люлька та ін.).</i></p> <p><i>Професорсько-викладацький, студентський склад інституту на фронті та в евакуації. Діяльність Київської політехніки умовах окупаційного режиму. Внесок науковців Київського політехнічного інституту у боротьбу з німецько-фашистськими загарбниками. Організація навчання та науково-дослідної роботи у перше повоєнне десятиліття. КПП у добу розгортання науково-технічної революції. Нові факультети. Постанова наукових шкіл і напрямів. Видатні викладачі-науковці, студенти Київської політехніки та їхні наукові звершення</i></p> <p><i>Київська політехніка у сучасній Україні. Реорганізації в освітньому процесі на початку 1990-х рр. Впливи економічної кризи. Реформи освіти і КПП. Болонський процес. Видатні науковці та випускники Київської Політехніки. Повсякдення професорсько-викладацького і студентського складу КПП: побутові умови, медицина, здоров'я. Відпочинок і дозвілля, спортивне життя. Культурні традиції КПП. Міжнародні зв'язки і проекти. Київська Політехніка в умовах розгортання інформаційного суспільства: виклики нової епохи</i></p> <p>Перелік дидактичних засобів</p> <p><i>Історичні карти:</i></p> <p>* “Україна в 1917-1920 рр.”</p> <p><i>Таблиці:</i></p>

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	<p>* “Видатні науковці-викладачі та студенти КПІ початку ХХ ст.”.</p> <p>Завдання на СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізуйте роль та значення відкриття Київського політехнічного інституту для розвитку науки й техніки в Україні на початку ХХ ст. 2. Охарактеризуйте наслідки впливу революцій і громадянської війни на функціонування Київського політехнічного інституту. <p>Рекомендовані джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Из истории Киевского политехнического института: сборник документов и материалов / сост. Бондаровская Э. М., Горбунова М. И., Куц Е. М.; ред. Лось Ф. Е. — К.: Изд-во Киевского ун-та, 1961. — Т.1: 1898—1917 гг. — 1961. — 387 с. <p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Всесвітньо відомі вчені – засновники науково-педагогічних шкіл НТУУ "КПІ": Електронний ресурс [режим доступу:] http://kpi.ua/kpi_people 2. Згуровський М.З. Киевские политехники – пионеры авиации, космонавтики, ракетостроения. — 3-е изд., перероб. та допов. — К.: НТУУ «КПІ», 2015. — 338 с. 3. Костишева С.О. Історія КПІ крізь призму інститутської преси. Рік 1929 / Костишева С.О.; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Київ. нац. ун-т України "КПІ", Ф-т соціології та права, Каф. історії. — К. : НТУУ "КПІ" ВПІ ВПК "Політехніка", 2011. — 105 с. 4. История Национального технического университета Украины "Киевский политехнический институт": Електронний ресурс [режим доступу:] http://kpi.ua/ru/about/history <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Славетні імена Київського політехнічного інституту / Редкол.: Ільченко М.Ю. (голов. ред.) та ін.; Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т.» Держ. політехн. музей. — К. : Поліграф. п-во «ЕКМО», 2003. — 127 с. 2. Історія КПІ. Електронний ресурс [режим доступу:] http://kpi.ua/almamater

5.2. Семінарські заняття

Основні завдання циклу семінарських занять:

- мають за мету розвиток у студентів вміння працювати з історичною, суспільно–політичною, мемуарною та навчально-методичною літературою, готувати виступи, формулювати та відстоювати свою позицію, приймати активну участь у дискусії

№з/п	Назва теми заняття
1	<p>Дисципліна «Історія України» як об’єкт вивчення, її методологічна та джерельна база</p> <p><i>Очікується, що студенти підготують доповідь / презентацію, висловлять власну думку з обґрунтуванням наступних питань</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет і завдання навчальної дисципліни, її методологічні засади. 2. Проблема наукової періодизації історії України. 3. Еволюція концепцій та історіографії основних проблем дисципліни <p>Завдання на СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізуйте найбільш відомі методологічні підходи, які застосовуються для сучасних досліджень з історії України. 2. Охарактеризуйте значення наукового доробку з української історії діаспорних істориків
2	<p>Етнополітика та її особливості в різні періоди життя українського народу</p>

№з/п	Назва теми заняття
	<p><i>Очікується, що студенти підготують доповідь / презентацію, висловлять власну думку з обґрунтуванням наступних питань</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історіософські концепції щодо формування та розвитку українського етносу. 2. Етнополітика та її особливості у часи Київської Русі, Галицько-Волинського князівства, Козацько-гетьманської держави. 3. Становище українських земель у складі Російської та Австрійської (з 1867 р. — Австро-Угорської) імперій: етнополітичний аспект <p>Завдання на СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте основні етапи етногенезу українців. 2. Визначте основні причини зародження та охарактеризуйте етапи розвитку історико-етнографічних регіонів України. 3. Проаналізуйте особливості литовської та польської експансії на українські землі в етнополітичному вимірі. 4. Дайте характеристику етнополітичного становища українських земель у складі Речі Посполитої.
3	<p>Етнополітичні аспекти української історії новітнього періоду</p> <p><i>Очікується, що студенти підготують доповідь / презентацію, висловлять власну думку з обґрунтуванням наступних питань</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості етнополітики в часи перебування України у складі СРСР. 2. Засади формування етнополітики Української держави після проголошення її незалежності. 3. Міграція та еміграція українців, її хвилі. Українська діаспора <p>Завдання на СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізуйте етнополітичні аспекти української національно-демократичної революції 1917–1920 рр. 2. Висвітліть процес повернення депортованих народів Кримського півострова у роки незалежності України. 3. Визначте внесок української діаспори у становлення незалежної Української держави
4	<p>Проблеми відродження та розвиток державності у ХХ — на початку ХХІ ст.</p> <p><i>Очікується, що студенти підготують доповідь / презентацію, висловлять власну думку з обґрунтуванням наступних питань</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Еволюція українського державотворення у 1917–1920 рр. 2. Державотворчі процеси в Україні у роки радянської влади. 3. Основні напрями формування Української незалежної держави наприкінці ХХ — на початку ХХІ ст <p>Завдання на СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізуйте історичні особливості прийняття конституцій УСРР/УРСР. 2. Визначте основні проблеми національно-державного відродження суверенної України на початку 90-х рр. ХХ ст.
5	<p>Зовнішньополітичні орієнтири України в історичній ретроспективі</p> <p><i>Очікується, що студенти підготують доповідь / презентацію, висловлять власну думку з обґрунтуванням наступних питань</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Геополітичні фактори в житті українського етносу до ХХ ст. 2. «Українське питання» в європейській політиці напередодні Першої та Другої Світових воєн.

№з/п	Назва теми заняття
	<p>3.Зовнішня політика України після проголошення незалежності. 4.Національна геополітична стратегія України в контексті глобалізації</p> <p>Завдання на СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Проаналізуйте головні фактори і причини різної зовнішньополітичної орієнтації українських політичних сил у революції 1917–1920 рр. 2. Охарактеризуйте процес обмеження суверенітету та правосуб'єктності українського народу на міжнародній арені в радянській період.
6	<p>Формування та діяльність громадських, культурних і політичних організацій в українському суспільстві до початку ХХ ст.</p> <p><i>Очікується, що студенти підготують доповідь / презентацію, висловлять власну думку з обґрунтуванням наступних питань</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Початок українського національного відродження та його вплив на активізацію суспільно-політичного руху на українських землях у першій половині ХІХ ст. 2. Національно-культурний і революційно-демократичний рухи в Україні у другій половині ХІХ – на початку ХХ ст. 3. Створення та діяльність українських політичних партій на початку ХХ ст <p>Завдання на СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Висвітліть вплив революції 1848–1849 рр. в Австрійській імперії на український національно-визвольний рух. 2. Визначте місце і роль М. Драгоманова в українському національно-визвольному русі. 3. Висвітліть процес активізації студентського руху в Україні в 90-х рр. ХІХ ст.
7	<p>Об'єктивні умови і суб'єктивні фактори громадсько-політичного життя українського народу у ХХ ст.</p> <p><i>Очікується, що студенти підготують доповідь / презентацію, висловлять власну думку з обґрунтуванням наступних питань</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Створення радянської моделі суспільного розвитку та її вплив на соціально-політичну ситуацію в УСРР/УРСР. 2.Демократизація суспільно-політичного життя в роки «перебудови». Радикалізація суспільно-політичних рухів у Радянській Україні. 3.Становлення та особливості розвитку багатопартійної системи в Україні. 4.Пріоритети соціальної політики Української держави і загострення проблем соціального розвитку в період ринкових реформ . <p>Завдання на СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1Охарактеризуйте політику українізації та її наслідки. 2. Дайте оцінку соціально-політичних наслідків Чорнобильської катастрофи для України. 3. Проаналізуйте стан релігійних і міжконфесійних відносин в Україні у перші роки після проголошення її державної незалежності
8	<p>Об'єктивні умови і суб'єктивні фактори громадсько-політичного життя українського народу на початку ХХІ ст.</p> <p><i>Очікується, що студенти підготують доповідь / презентацію, висловлять власну думку з обґрунтуванням наступних питань</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інформаційне суспільство як новий етап розвитку суспільства, його ознаки та філософія. 2. Особливості формування інформаційного суспільства в Україні, його правова база. 3. Особливості впровадження концепції безперервної освіти «Освіта протягом всього

№з/п	Назва теми заняття
	<p>життя», дистанційного та змішаного навчання в Київській політехніці.</p> <p>4. Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій та інфраструктури електронного врядування в КПІ імені Ігоря Сікорського</p> <p>Завдання на СРС</p> <p>1 Екологія людини як нова глобальна проблема інформаційного суспільства та пріоритетний науковий напрям.</p> <p>2. Соціальна інтеграція молоді в ринок праці в умовах інформаційного суспільства та глобалізації.</p>
9	<p>Київська Політехніка в умовах розгортання інформаційного суспільства: виклики нової епохи.</p> <p><i>Очікується, що студенти підготують доповідь / презентацію, висловлять власну думку з обґрунтуванням наступних питань</i></p> <p>1. Реорганізації в освітньому процесі на початку 1990-х рр. Впливи економічної кризи.</p> <p>2. Реформи освіти і КПІ. Болонський процес.</p> <p>3. Видатні науковці та випускники Київської Політехніки. Повсякдення професорсько-викладацького і студентського складу КПІ: побутові умови, медицина, здоров'я.</p> <p>4. Відпочинок і дозвілля, спортивне життя. Культурні традиції КПІ.</p> <p>5. Міжнародні зв'язки і проекти.</p> <p>Завдання на СРС</p> <p>1. Участь студентства КПІ ім. Ігоря Сікорського у наукових дослідженнях.</p> <p>2. Навчальна дисципліна та рейтингова системи в українських ВНЗ.</p> <p>3. Індивідуальні методи навчання та їх поширення в Україні.</p> <p>4. Основні перешкоди на шляху впровадження Болонського процесу в Україні.</p> <p>5. Підходи українських політичних діячів до Болонського процесу.</p> <p>6. Особливості отримання другої вищої освіти в умовах Болонського процесу</p>

6. Самостійна робота студента

Студенти самостійно опрацьовують наступні питання

№ з/п	Назви тем і питань, що виносяться на самостійне опрацювання та посилання на навчальну літературу
1	<p><u>Тема 1.4. Історичні аспекти міграційних явищ в Україні. Українська діаспора</u></p> <p>1. Український еміграційний рух: причини, хвилі, наслідки.</p> <p>2. Українська діаспора, її стан та роль у розбудові Української держави.</p> <p><i>Рекомендовані джерела:</i></p> <p>1. Історія України від найдавніших часів до сьогодення: збірник док. і матеріалів / За заг. ред. А. П. Коцура, Н. В. Терес. — К.; Чернівці : Книга XXI, 2008. — С.885–886, 922–923.</p> <p><i>Основна література:</i></p> <p>1. Історія України (соціально-політичні аспекти): навчальний посібник / За ред. Б. П. Ковальського. — У 4-х ч. — Ч. 1. — К. : НТУУ «КПІ», 2003. — С. 70–84.</p> <p>2. Макарчук С.А. Етнічна історія України: Навч. посіб. – К.: Знання, 2008. – С.256–267, 386–454.</p> <p><i>Додаткова література:</i></p> <p>1. Україна крізь віки. – У 15 т. – Т.15. Українці в світі. – К.: Альтернативи, 1998. – 351 с.</p> <p><u>Опрацювати наступні питання:</u></p> <p>1. Визначте внесок діаспори у збереження національної ідентичності, культури українського народу.</p> <p>2. Охарактеризуйте становище українців у світі, наведіть новітні статистичні дані,</p>

№ з/п	Назви тем і питань, що виносяться на самостійне опрацювання та посилання на навчальну літературу
	<p>складіть таблицю.</p> <p>3. Оцініть роль української діаспори у соціально-економічному, політичному і культурному житті країн її проживання.</p>
2	<p><u>Тема 2.1. Основні закономірності, сутність початкових етапів процесу державотворення на українських землях</u></p> <p>1. Держава як історичне явище. Основні типи держав, атрибути держави.</p> <p>2. Київська Русь та Галицько-Волинське князівство, їх державний лад, система органів державного управління та етапи розвитку.</p> <p>3. Політично-адміністративний устрій України в XIV — першій половині XVII ст.</p> <p>4. Козацько-гетьманська держава — Військо Запорозьке.</p> <p><u>Рекомендовані джерела:</u></p> <p>1. Історія України: Джерельний літопис. — К.: КВІЦ, 2012.- 832 с.: іл. С. 31-33, 40-44, 75 – 78, 148 – 152, 161 -163, 171 – 174.</p> <p><u>Основна література:</u></p> <p>1. Історія України. Соціально-політичні аспекти. Навчальний посібник / Заг. ред. Ковальського Б. П. — Ч. II. — К. : НТУУ «КПІ», 2003. — С. 3–28.</p> <p>2. Історія України: Курс лекцій для студентів вищих навчальних закладів / Наук. ред. та кер. авт. кол. д.і.н., проф. Г.Д. Казьмирчук. — 2-ге видання, виправлене і доповнене. — К.: Логос, 2009. — С. 41–55, 92–98, 140–158.</p> <p>3. Історія України: Навч. посіб. / Ю.А. Мицик, О.Г. Бажан, В.С. Власов. — 3-тє вид., допов. і переробл. — К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2010. — С. 24–39, 65–69, 111–126.</p> <p><u>Додаткова література:</u></p> <p>1. Політична історія України / За ред. В.І. Танцюри. — К. : Академія, 2002. — С.49–55, 60–66, 72–73, 78–84, 105–114, 132.</p> <p><u>Опрацювати наступні питання:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте норманську теорію, висвітліть її оцінку в сучасній історіографії. 2. Проаналізуйте концепції української державності в історичній науці. 3. Виділіть причини та наслідки ліквідації автономного устрою Гетьманщини.
3	<p><u>Тема 3.1. Соціальна організація, соціальні відносини у добу середньовіччя та нової історії</u></p> <p>1. Київська Русь — ранньофеодальна держава, її соціальна структура та соціальні відносини. Суспільна організація Галицько-Волинського князівства, його соціальна структура.</p> <p>2. Вхідження українських земель до складу Литовської держави, особливості її соціальної структури. Польсько-литовські унії та їхні наслідки для соціального розвитку України.</p> <p>3. Причини й джерела виникнення козацтва, його соціальна база та структура. Становлення козацької держави і еволюція розвитку соціальної структури з другої половини XVII до кінця XVIII ст.</p> <p>4. Соціальна модернізація України у складі Російської та Австро-Угорської імперій.</p> <p><u>Основна література:</u></p> <p>1. Історія України: курс лекцій / За ред. Б. П. Ковальського. — К. : Вища школа, 1998. — С. 479–501.</p> <p>2. Історія України. Соціально-політичні аспекти: Навч. посібник. / Заг. ред. Ковальського Б. П. — Ч. II. — К. : НТУУ «КПІ», 2003. — С. 84–139.</p> <p><u>Додаткова література:</u></p> <p>1. Політична історія України. / За ред. В. І. Танцюри. — К. : Академія, 2001. — С. 56–69.</p> <p><u>Опрацювати наступні питання:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Козацько-селянські повстання кінця XVI — 30-х рр. XVII ст. 2. Гайдамацький рух на Правобережжі України. Коліївщина. Рух опришків. 3. Соціальна модернізація України у складі Російської та Австро-Угорської імперій в

№ з/п	Назви тем і питань, що виносяться на самостійне опрацювання та посилання на навчальну літературу
	другій половині XIX ст.
4	<p><u>Тема 4.2. Київський Політехнічний інститут у період існування СРСР – УСРР/УРСР (1922– 1991 рр.).</u></p> <p>1. Радянські реформи системи вищої освіти. Впливи суспільно-політичних подій на функціонування інституту. Київська політехніка у роки перших п'ятирічок.</p> <p>2. Реорганізації в системі вищої школи і у Київському політехнічному на початку 1930-х рр. Постанова на базі КПП заводів ім. І. І. Лепсе та «Точелектроприладу», перетворення Авіаційного факультету КПП на Київський авіаційний інститут (1933).</p> <p>3. Діяльність Київської політехніки умовах окупаційного режиму. Внесок науковців Київського політехнічного інституту у боротьбу з німецько-фашистськими загарбниками. 4. Організація навчання та науково-дослідної роботи у перше повоєнне десятиліття. КПП у добу розгортання науково-технічної революції. Нові факультети. Постанова наукових шкіл і напрямів.</p> <p>Основна література:</p> <p>1. Всесвітньо відомі вчені – засновники науково-педагогічних шкіл НТУУ "КПП": Електронний ресурс [режим доступу:] http://kpi.ua/kpi_people</p> <p>2. Згуровський М.З. Киевские политехники – пионеры авиации, космонавтики, ракетостроения. — 3-е изд., перероб. та допов. — К.: НТУУ «КПП», 2015. — 338 с.</p> <p>3. История Национального технического университета Украины "Киевский политехнический институт": Електронний ресурс [режим доступу:] http://kpi.ua/ru/about/history</p> <p>Додаткова література:</p> <p>1. Славетні імена Київського політехнічного інституту / Редкол.: Ільченко М.Ю. (голов. ред.) та ін.; Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т.» Держ. політехн. музей. — К. : Поліграф. п-во «ЕКМО», 2003. — 127 с.</p> <p>2. Історія КПП. Електронний ресурс [режим доступу:] http://kpi.ua/almamater</p> <p>Опрацювати наступні питання:</p> <p>1. Видатні викладачі-науковці, студенти Київської політехніки та їхні наукові звершення (Володимир Челомей, Костянтин Калінін, Сергій Корольов, Олександр Мікулін, Архип Люлька та ін.).</p> <p>2. Професорсько-викладацький, студентський склад інституту на фронті та в евакуації.</p> <p>3. Видатні викладачі-науковці, студенти Київської політехніки та їхні наукові звершення (1960 – 1980 рр.).</p>
5	<p><u>Тема 4.3. Київська політехніка в сучасній Україні</u></p> <p>1. Реорганізації в освітньому процесі на початку 1990-х рр. Впливи економічної кризи.</p> <p>2. Реформи освіти і КПП. Болонський процес.</p> <p>3. Видатні науковці та випускники Київської Політехніки. Повсякдення професорсько-викладацького і студентського складу КПП: побутові умови, медицина, здоров'я.</p> <p>4. Відпочинок і дозвілля, спортивне життя. Культурні традиції КПП.</p> <p>5. Міжнародні зв'язки і проекти.</p> <p>Рекомендовані джерела:</p> <p>1. Комюніке конференції Європейських Міністрів освіти «Загальноєвропейський простір освіти — досягнення мети». Берген, 19–20 травня 2005 року: [Електронний ресурс]. — http://nau.edu.ua/ua/menu/navchannya/bolonskij-proczes/bergenske-komyun%D1%96ke.html</p> <p>2. Сторінка НТУУ «КПП» з документами щодо впровадження в ньому Болонської системи : [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://kpi.ua/bologna</p> <p>3. Текст Болонської декларації та список країн, міністри освіти яких її підписали Спільна декларація міністрів освіти Європи. Болонья, 19 червня 1999 року : [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.detut.edu.ua/ukr/cat/level_7/content/tBd</p> <p>Основна література:</p>

№ з/п	Назви тем і питань, що виносяться на самостійне опрацювання та посилання на навчальну літературу
	<p>1. Історія України (соціально-політичні аспекти): навчальний посібник / За ред. Б. П. Ковальського. — У 4-х ч. — Ч. 4. — К. : НТУУ «КПІ», 2007. — С. 78—89.</p> <p>2. Згуровський М. З. Болонський процес — структурна реформа вищої освіти на європейському просторі / М. З. Згуровський : [Електронний ресурс] : Опубліковано: 17/06/2008. — Режим доступу : http://kpi.ua/bologna</p> <p style="text-align: center;"><u>Додаткова література:</u></p> <p>1. Освітній портал — Болонський процес : [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.osvita.org.ua/bologna/</p> <p>2. Поступна О. В. Нормативно-правове забезпечення вищої освіти в Україні в контексті європейської інтеграції / О. В. Поступна // Державне будівництво : [Електронний ресурс] : електронне видання ХарРІ НАДУ. — 2007. — № 2. — Режим доступу : http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2007-2/doc/5/06.pdf.</p> <p style="text-align: center;"><u>Опрацювати наступні питання</u></p> <p>7. Участь студентства КПІ ім. Ігоря Сікорського у наукових дослідженнях.</p> <p>8. Кредитно-модульна та рейтингова системи в українських ВНЗ.</p> <p>9. Індивідуальні методи навчання та їх поширення в Україні.</p> <p>10. Основні перешкоди на шляху впровадження Болонського процесу в Україні.</p> <p>11. Підходи українських політичних діячів до Болонського процесу.</p> <p>12. Особливості отримання другої вищої освіти в умовах Болонського процесу</p>

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Опрацьовуючи навчальний матеріал навчальної дисципліни «Історія України», студенти:

1) **на лекціях:**

- виконують періодичні експрес-контролі залишкових знань з розділів навчальної дисципліни, що можуть включати в себе виконання трьох творчих завдань з дискусійних питань або експрес-тестових завдань (протягом 5-10 хв. із застосуванням тестів на платформі «Сікорський»);
- проводять аналітичний огляді із застосуванням дискусійної форми спілкування лектора зі студентами.

2) **на семінарських заняттях** під керівництвом викладача:

- організовують дискусії між студентами з проблемних питань курсу, акцентуючись на аналіз та узагальнення наукової інформації;
- обґрунтовують сформульовані власні позиції та свою позицію на оцінки викладеного матеріалу.

Завдання та матеріали для проведення експрес-контролів / творчих завдань подаються у додатку до робочої навчальної програми.

Відвідуваність і виконання завдань

Навчальна дисципліна є не новою для системи української вищої освіти.

Сьогодні практично немає нових україномовних (або російськомовних) навчальних видань, цілковито присвячених цій проблематиці. Тому для україномовних студентів (яких більшість) дуже важливо відвідувати лекції, на яких висвітлюватиметься систематизований навчальний матеріал, презентації текстів документів в обсязі достатньому для опанування навчальної дисципліни студентом. Студенту складно буде належно підготуватись до семінарського заняття, виконати експрес-контроль, якщо він буде пропускати лекції. Нового навчального матеріалу з навчальної дисципліни, крім матеріалу лекцій, вкрай мало а той що є застарілий. Тому для студентів, які бажають продемонструвати відмінні результати навчання, активна робота на лекційних заняттях просто необхідна. Однак відпрацювати пропущені лекції не потрібно

Активна участь студента на семінарських заняттях є обов'язковою і буде вимагатись. Рейтинг студента значною мірою формуватиметься за результатами його роботи на семінарських заняттях. Кожне пропущене семінарське заняття (незалежно від причин пропуску) знижує підсумковий рейтинг студента з навчальної дисципліни. Немає конкретної кількості пропущених семінарських занять, які потребуватимуть самостійного опрацювання студентом відповідних тем і додаткового спілкування з цього приводу з викладачем. Разом з тим, студент, який пропустив семінарські заняття, може отримати низький рейтинг, який не дозволить допустити такого студента до заліку. В такому разі теми з пропущених семінарських занять мають бути обов'язково вивчені, а студентом за узгодженням з викладачем надати творчі роботи з проблемних питань з даних тем семінарських занять або підготувати відео презентацію з даної теми та надають відповіді на запитання викладача (презентацію прикріплюють до відповідного завдання в Google класу на платформі Сікорський та надають там же відповіді на запитання/ зауваження викладача).

Контроль знань (розуміння) студента пропущених тем (виконання завдань) відбуватиметься під час спілкування з викладачем за графіком консультацій, доступним на сайті кафедри історії, під час перерви у навчальному занятті («на парі»), або висвітлений в Google класі на платформі Сікорський. Студент, який виконає відповідні завдання та відповідь на питання викладача отримуватиме відповідні бали до рейтингу залежно від якості відповідей та виконання завдання.

Студенти, які пропустили семінарські заняття, повинні не допускати зниження підсумкового рейтингу, своєчасно (протягом семестру) опрацювавши відповідні теми і виконувати завдання, передбачені для пропущених занять. Не треба чекати наближення заліково-екзаменаційної сесії для відповідного спілкування з викладачем. Варто це робити як тільки студент буде готовий продемонструвати свої знання і навички з пропущених тем занять

Теми і завдання для семінарських занять передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, доступні з особистого кабінету студента в системі «Кампус», на сайті кафедри історії або або висвітлений в Google класі на платформі Сікорський з даної навчальної дисципліни.

На лекціях та семінарських заняттях допускається використання ноутбуків, смартфонів, але лише для цілей, зумовлених темою заняття і відповідним тематичним завданням. Використовувати зазначені (та інші подібні) засоби для розваги чи спілкування під час заняття не варто. Відповідати на питання викладача, читаючи з екрану смартфона, ноутбуку чи з підручника не варто також. Це характеризує рівень підготовки студента не з кращого боку.

Студент на семінарському занятті може використовувати підготовлені ним письмові нотатки з питань теми заняття (або передбачених завданням), однак висловлювати позицію, читаючи з аркуша паперу не варто. Це також характеризує рівень підготовки студента не з кращого боку.

Не рекомендується використовувати документи, знайдені з ненадійних джерел мережі інтернет (не рекомендованих викладачем), оскільки, як правило, вони мають низьку якість та сформовані з використанням застарілого інформаційного матеріалу, або недостовірної інформації з певної історичної події.

Форми роботи

На лекціях висвітлюється зміст основних історичних етапів, процесів і подій в історії України з давніх часів до сьогодення в контексті основних тенденцій розвитку світу .

Тематика лекцій висвітлена у робочій програмі дисципліни (силабусі). Вітаються питання від студентів до викладача під час лекції. Викладач може ставити питання окремим студентам або загалом аудиторії. Допускається і вітається діалог між студентами і викладачем на лекції.

Форма участі студентів на семінарських заняттях виглядає як сумарна робота в яку входить:

- Виступ з основного питання або усна наукова доповідь.
- Доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ.
- Участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- Аналіз джерельної і монографічної літератури.
- Письмові завдання (тестові завдання, творчі роботи тощо) та їх оформлення відповідно до вимог..

- Письмові роботи, оформлені відповідно до вимог

Під час семінарських занять викладач узагальнюватиме та аналізуватиме помилки і недоліки складених студентами доповідей (особистої точки зору), відповідатиме на питання студентів, студенти оцінюватимуть доповіді один одного, доповнюючи або виявляючи недоліки в доповіді..

Політика університету

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

(інша необхідна інформація стосовно академічної доброчесності)

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: робота на 8-ми семінарських заняттях у вигляді дискусій між студентами з проблемних питань курсу, з акцентуванням на узагальненні й наукові інформації, формулювання власної позиції та оцінки викладеного ,

Календарний контроль: не передбачено.

Семестровий контроль: залік

Оцінювання та контрольні заходи

Рейтинг студента з дисципліни складається з балів, що отримуються за:

1) контроль залишкових знань з розділів навчальної дисципліни включає в себе виконання трьох творчих завдань з дискусійних питань або експрес-тестових завдань (протягом 5-10 хв. із застосуванням тестів на платформі «Сікорський»);

2) роботи на 8 семінарських заняттях

Робота студента на восьми семінарських заняттях визначає 64% його рейтингу з навчальної дисципліни. Робота з виконання трьох творчих завдань, або експрес- контрольних визначає 36% його рейтингу з навчальної дисципліни.

Студент отримує найвищий рейтинг, якщо він бере активну участь на проведених семінарських заняттях, переважно надає повні та аргументовані відповіді, логічно їх викладає, висловлює власну позицію з дискусійних питань, дану позицію викладає чітко і логічно, обґрунтовує її належним чином а також активно доповнює відповіді інших студентів на занятті.

Пропущені заняття, неточності, неповнота, помилки у відповідях чи ґрунтуваннях на не достовірних історичних джерел спричиняють зниження рейтингу студента.

Очікується, що на семінарському занятті кожен студент доповідатиме самостійно з обраного ним питання за темою семінару. Особливо це буде стосуватись п'яти тем, що винесені на самостійну роботу студентів на які виділено 16 годин самостійної роботи студента. Очікується, що студенти пояснюватимуть чому вони сформувавши власну думку саме таким чином а також висловлюватимуть свою думку щодо думок (доповідей) інших студентів.

Належна підготовка студента до семінарського заняття займатиме в середньому 1–1,5 год.

З деталізованими очікуваннями від роботи студентів на кожному семінарському занятті, запланованими для кожного заняття результатами навчання можна ознайомитись у робочій програмі навчальної дисципліни (силабусі).

Викладач оцінює роботу студента на кожному семінарському занятті, але конкретну підсумкову кількість балів за роботу на семінарських заняттях викладач виставляє під час першого й другого етапу проміжного календарного контролю - на восьмому та шістнадцятому тижнях навчання відповідно. Рейтинг студента станом на 8-й тиждень (за результатами роботи на 2–3 семінарських заняттях) і 16-й тиждень (за результатами роботи на наступних 5–6 семінарських заняттях) навчання повідомляється студенту на занятті чи в особистому кабінеті електронного кампусу.

Деталізовані критерії оцінювання результатів навчання студента визначені в положенні про РСО з навчальної дисципліни, що є додатком до робочої програми навчальної дисципліни та у **додатку В** до силабусу.

Студент може оскаржити оцінку викладача, подавши відповідну скаргу викладачу не пізніше, ніж наступного дня після ознайомлення студента з виставленою оцінкою. Скарга розглядатиметься за процедурами, встановленими в університеті.

Умови допуску до семестрового контролю: *Наявність кількості балів не менше 40*

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Перелік питань до семестрового контролю (заліку) надані в додатку А до силабусу.

При наявності у студенту документів підтверджуючих його участь у олімпіадах (міських, міжміських, Всеукраїнських тощо) за темою семінарського заняття або розділу навчальної дисципліни можуть зараховуватись за відповідною тематикою та відповідними балами РСО

Рекомендації студентам

Працюючи на лекції студенту варто конспектувати основні події, поняття, ознаки, класифікації, визначення, алгоритми, про які розповідатиме викладач. Якщо студент буде уважно слухати, фіксувати відповідний матеріал, потім прочитає цей текст та застосує його при вирішенні завдання чи підготовці до семінарського заняття. Якщо після цього студент презентує свою обґрунтовану позицію (думку), критично оцінить позиції (думки) інших студентів, ставитиме питання викладачу та студентам – обсяг засвоєного ним навчального матеріалу і глибина його розуміння збільшуватиметься в рази.

Готуючись до семінарського заняття студент має обов'язково опрацювати лекційний матеріал певної теми, бажано ознайомитись з додатковими ресурсами в мережі. При виникненні питань, виявленні незрозумілих положень необхідно обов'язково обговорити їх з викладачем. На семінарському занятті навіть добре підготовлений студент не повинен залишатись пасивним спостерігачем, а активно включатись у обговорення питання. Якщо ж студент не ознайомився з навчальним матеріалом, йому варто уважніше слухати виступаючих, і завдяки отриманій інформації намагатись компенсувати недоліки підготовки до заняття. Не слід відмовлятися від відповіді на питання викладача. Навіть якщо студент не знає відповіді, доцільно спробувати відповісти, висловити свою думку, виходячи з власних знань, досвіду, логіки запитання тощо. При цьому не треба боятися помилитися – одним з важливих завдань вивчення гуманітарних дисциплін є вироблення вміння логічно мислити і відповідно висловлювати власні думки. Однак, варто пам'ятати, що незнання матеріалу дисципліни є суттєвим недоліком роботи студента і буде

негативно впливати на його загальний рейтинг. Відповідальне ставлення до підготовки на кожне семінарське заняття дає змогу не лише правильно засвоїти навчальний матеріал, але й зекономити зусилля при проходженні семестрового контролю.

Важливим у належній підготовці студента є вироблення в нього вміння працювати з документами, які мають історичне значення.

Ознайомлюючись із новим для себе інформаційним історичним документом, слід, насамперед намагатись виявити його достовірність, зрозуміти логіку та послідовність відповідних історичних подій та їх вплив на сьогодення. Такий аналіз дозволить студенту не лише краще засвоїти інформацію, алей аналізувати минулі історичні події, їх вплив на сьогодення та як результат аналіз розгортання можливих майбутні історичні події.

У разі складнощів з розумінням деяких історичних подій не варто соромитись і необхідно обов'язково звертатись до викладача. Він обов'язково допоможе.

Бажаю вам, шановні студенти, успіхів у нелегкій та цікавій справі здобуття історичних знань. Не лінуйтесь. Вивчаючи навчальну дисципліну, ви закладаєте підвалини свого професійного становлення і розвитку. Важко у навчанні – легко в бою! Хоча вірне розуміння історичних подій минулого це гарант розуміння історичних подій сьогодення та можливий проєкт майбутніх подій. Все пов'язано і немає нічого зайвого.

Позааудиторні заняття

Можлива участь студентів у науково-дослідницькій роботі та оприлюднення її результатів, зокрема до участі в науково-практичних конференціях – насамперед тій, котру щороку проводить кафедра історії («Україна: історія, культура, пам'ять»).

Дистанційне навчання

Можливе синхронне дистанційне навчання з використанням платформ для відео-конференцій та освітньої платформи для дистанційного навчання в університеті.

Інклюзивне навчання

Допускається

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено

Зав. кафедри історії, д.і.н., професор Світлана КОСТИЛЄВА

Доцент кафедри історії, к.і.н., доцент Тетяна ШЕВЧУК

посада, науковий ступінь, вчене звання, ПІБ

Ухвалено кафедрою історії (протокол № 14 від червня 2020р.)

Погоджено Методичною комісією факультету ФСП¹ (протокол № ___ від _____ 2020р.)

---

¹ Методичною радою університету – для загальноуніверситетських дисциплін.

Перелік питань до семестрового контролю (заліку)

Зразок залікового білету

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ім. ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Рівень вищої освіти

першого (бакалаврського)

(назва ступеня)

Спеціальність

Усіх спеціальностей ін-ту спеціального зв'язку та захисту інформації
(ІС33І)

(код і назва напрямку підготовки)

Освітня програма

для всіх ОПІ спеціальностей ІС33І

(код і назва спеціальності)

Навчальна дисципліна

Історія України

(назва)

ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ № _____

- 1 *Питання з I блоку питань*
- 2 *Питання з II блоку питань*
- 3 *Питання з III блоку питань*
- 4 *Питання з IV блоку питань*

Затверджено на засіданні кафедри

Історії

(назва кафедри)

Протокол № _____

від _____

« _____ »

202

р.

Завідувач кафедри історії

_____

(Прізвище та ініціали)

ПИТАННЯ для формування залікових білетів *

Питання I з блоку питань Розділ 1. Етнічний та етнополітичний контекст української історії.

1. Охарактеризуйте об'єкт вивчення, основні методологічні засади та джерельну базу навчальної дисципліни «Історія України».
2. Дайте визначення поняття «історико-етнографічний регіон», здійсніть порівняльний аналіз основних етапів формування українських історико-етнографічних регіонів.
3. Порівняйте основні концепції походження українського етносу.
4. Охарактеризуйте політичний устрій та систему управління Скіфо-скотської держави, грецьких міст-держав у Північному Причорномор'ї та держави Антів.
5. Дайте оцінку основним підходам, які існують у сучасній історичній науці, щодо проблеми етнічного походження Київської Русі.
6. Проаналізуйте суспільно-політичні, економічні й геополітичні фактори, які зумовили становлення давньоруської держави Київська Русь.
7. Охарактеризуйте соціальну структуру і соціальні відносини в Київській Русі.
8. Простежте етапи політичного розвитку Київської Русі, проаналізуйте її державну організацію.
9. Розкрийте зміст та проаналізуйте ефективність реформ князя Володимира Святославовича, спрямованих на централізацію Київської Русі.
10. Охарактеризуйте геополітику Київської Русі та Галицько-Волинської держави.
11. Обґрунтуйте передумови об'єднання Галичини і Волині в єдину державу, дайте характеристику етапам її політичного розвитку (1199-1340 рр.).

12. Порівняйте соціальну структуру і соціальні відносини на українських землях в період литовської та польської доби.
13. Охарактеризуйте комплекс факторів, які спричинили національно-визвольну війну українського народу під проводом Богдана Хмельницького.
14. Проаналізуйте головні етапи становлення Української козацько-гетьманської держави (Війська Запорозького) в ході національно-визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького.
15. Простежте еволюцію соціальної структури Козацько-гетьманської держави у період з 1648 року до кінця XVIII ст.

Питання II з блоку питань Розділ 2. Історичний поступ української держави

16. Порівняйте сучасні наукові погляди щодо причин, часу виникнення, соціальної бази й організаційної структури українського козацтва.
17. Оцініть з позицій принципу історизму умови Переяславського договору 1654 р., визначте суть «Березневих статей» та їхнє значення в контексті українського державотворення.
18. Проаналізуйте етнополітичні процеси в Козацько-гетьманській державі.
19. Розгляньте в історико-етнополітичному контексті особливості процесу обмеження та ліквідації царським урядом автономії України (друга половина XVII-XVIII ст.).
20. Обґрунтуйте причини остаточної ліквідації автономного устрою Гетьманщини в другій половині XVIII ст.
21. Проаналізуйте особливості українського національного відродження на західноукраїнських землях наприкінці XVIII - у першій половині XIX ст.
22. Охарактеризуйте головні причини масового переселення українців за кордон у кожному з чотирьох «еміграційних хвиль».
23. Порівняйте особливості етнополітики Російської та Австрійської (з 1867 р. Австро-Угорської) імперій щодо «українського питання».
24. Здійсніть порівняльний аналіз соціальної модернізації України в Російській та Австрійській (з 1867 р. Австро-Угорської) імперіях наприкінці XVIII — на початку XX ст.
25. Проаналізуйте аграрну реформу П. Столипіна та особливості її проведення в Україні.
26. Обґрунтуйте передумови створення українських політичних партій в Наддніпрянській Україні на початку XX ст., охарактеризуйте програмові засади найбільш впливових із них.
27. Охарактеризуйте революційні рухи на території України у 1905-1910 рр.
28. Поясніть суть «українського питання» в європейській політиці напередодні Першої Світової війни.
29. Проаналізуйте становище України в роки Першої Світової війни.
30. З'ясуйте, в чому полягала своєрідність політичної обстановки в Україні після повалення самодержавства у 1917 р.?
31. Здійсніть порівняльний аналіз етапів українського державотворення протягом 1917-1920 рр.

Питання III з блоку питань Розділ 3. Соціальні структури і соціальні відносини в українському суспільстві в історичному контексті

32. Поясніть роль і місце Української Центральної Ради в українському державотворенні.
33. Дайте оцінку внутрішній політиці гетьмана Павла Скоропадського, якими були її здобутки і недоліки?
34. Проаналізуйте основні напрями державотворчої діяльності Директорії УНР. Визначте, наскільки вона була ефективною.
35. Дайте порівняльну характеристику різних підходів до вирішення етнонаціональних проблем в Україні Центральною Радою, Гетьманським урядом та Директорією УНР.
36. Проаналізуйте діяльність уряду Західноукраїнської Народної Республіки, визначте роль і місце ЗУНР в історії українського державотворення.
37. Обґрунтуйте причини поразки українського національного руху на західноукраїнських землях у 1918-1919 рр.
38. Проаналізуйте причини поразки Української національно-демократичної революції 1917-1920 рр.
39. Дайте характеристику особливостям входження України до складу СРСР.

40. Оцініть політичне і соціально-економічне становище України в перші роки після завершення національно-демократичної революції та громадянської війни.
41. Обґрунтуйте причини проведення політики українізації в УСРР в 1920-ті - на початку 1930-х рр. та проаналізуйте її основні наслідки.
42. Проаналізуйте особливості проведення колективізації сільського господарства та індустріалізації в Україні. Якими змінами у соціальній структурі суспільства ці процеси супроводжувалися?
43. Обґрунтуйте причини політичних репресій в Україні у 1930-х рр. та покажіть їх масштаб.
44. Охарактеризуйте особливості суспільно-політичного і національного руху на західноукраїнських землях у складі Польської держави в 1920-ті - 1930-ті рр.
45. З'ясуйте складові «радянізації» Західної України після її включення до складу СРСР, дайте характеристику позитивним і негативним наслідкам цього процесу.
46. Дайте аргументовану оцінку «українського питання» в європейській політиці напередодні Другої Світової війни.
47. Охарактеризуйте німецький окупаційний режим на українських землях в роки Другої Світової війни та проаналізуйте його наслідки

Питання IV з блоку питань Розділ 4. Київська політехніка в системі освіти і науково-технічного розвитку України

48. Дайте характеристику особливостям політико-ідеологічних і культурних процесів в УРСР у перші післявоєнні десятиріччя (1945-1964 рр.).
49. Проаналізуйте особливості та наслідки проведення економічних реформ у Радянській Україні наприкінці 1950-х - у першій половині 1960-х рр.
50. Дайте характеристику особливостям соціальної політики в Україні за часів перебування при владі Микити Хрущова.
51. Дайте оцінку ролі руху «шістдесятників» в УРСР у контексті українського державотворення.
52. Охарактеризуйте дисидентський рух в Радянській Україні у 1960-1980-ті рр. У чому полягає його значення?
53. Проаналізуйте особливості політичного і духовного розвитку українського суспільства в 1970-ті - 1980-ті рр.
54. Порівняйте політику «перебудови», запроваджену в другій половині 1980-х рр. М. Горбачовим, в СРСР загалом і в УРСР.
55. Дайте характеристику діяльності відомих громадських рухів та організацій у напрямі становлення незалежної Української держави наприкінці 1980-х - на початку 1990-х рр.
56. Проаналізуйте напрями зовнішньополітичної діяльності України наприкінці ХХ - на початку ХХІ ст., її основні досягнення і недоліки.
57. Охарактеризуйте особливості конституційного процесу в Україні в середині 1990-х рр.
58. Дайте характеристику стану релігійних і міжконфесійних відносин в Україні у перші роки після проголошення її державної незалежності та на сучасному етапі.
59. Проаналізуйте особливості, здобутки та недоліки соціальної політики Української держави в 1991-2015 рр.
60. Здійсніть аналіз законодавчої бази, яка регулює умови культурного і духовного розвитку національних меншин у сучасній Україні.
61. Проаналізуйте розвиток Київського політехнічного інституту протягом 1898-1920 рр.
62. Дайте характеристику реорганізації в системі вищої школи й у Київському політехнічному на початку 1930-х рр. Розкажіть про постановня на базі КПІ заводів ім. І. І. Лепсе та «Точелектроприладу», перетворення Авіаційного факультету КПІ на Київський авіаційний інститут (1933).
63. Охарактеризуйте діяльність Київської політехніки в умовах окупаційного режиму та внесок її науковців у боротьбу з німецько-фашистськими загарбниками.
64. Проаналізуйте організацію навчання та науково-дослідної роботи у перше повоєнне десятиліття, а також функціонування КПІ у добу розгортання науково-технічної революції.
65. Дайте характеристику діяльності видатних викладачів-науковців, студентів Київської політехніки та їхнім науковим звершенням (1960 – 1980 рр.).

66. Проаналізуйте особливості функціонування КПІ імені Ігоря Сікорського в сучасних умовах.

РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

з навчальної дисципліни

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

форма навчання

денна

1. Рейтинг студента з навчальної дисципліни складається з балів, що він отримує за:

- роботи на 8 семінарських заняттях
- контроль залишкових знань на 3 лекціях

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання:1. Роботи на 8 семінарських заняттях (максимальна кількість балів на 1-му семінарському занятті складає 8 балів)

повна відповідь (не менше за 90% потрібної інформації), надані відповідні обґрунтування та особистий погляд	8
достатньо повна відповідь (не менше за 75% потрібної інформації), що виконана згідно з вимогами до рівня «умінь», або незначні неточності)	7-6
– неповна відповідь (не менше за 60% потрібної інформації)	5

2. Контроль залишкових знань на 3 лекціях (максимальна кількість балів за 1 контроль на лекції складає 12 балів):

повна відповідь (не менше за 90% потрібної інформації), надані відповідні обґрунтування та особистий погляд	12-11
достатньо повна відповідь (не менше за 75% потрібної інформації), що виконана згідно з вимогами до рівня «умінь», або незначні неточності)	10-9
– неповна відповідь (не менше за 60% потрібної інформації)	8-7

Розрахунок шкали (R) рейтингу:

Сума вагових балів контрольних заходів протягом семестру складає:

$$RD = 64 + 36 = 100 \text{ балів.}$$

Студенти, які набрали протягом семестру 60 і більше балів ($RD \geq 0,6 R$) отримують залік так званим «автоматом» відповідно до набраного рейтингу.**Студенти, які не виконали МКР не менше ніж на «задовільно» та не отримали не менше 40 стартових бали не допускаються до заліку**Студенти, які виконали умови допуску до заліку, але набрали протягом семестру менше 60 балів ($RD < 0,6 R$) виконують залікову контрольну роботу.Залікова робота оцінюється із 100 балів та складається з чотирьох питань. (максимальна кількість балів за 1 питання складає 25 балів)

повна відповідь (не менше за 90% потрібної інформації)	25-23
достатньо повна відповідь (не менше за 75% потрібної інформації)	22-19
неповна відповідь (не менше за 60% потрібної інформації)	18-15

За її результатами студент отримує відповідну оцінку (ECTS та традиційних) згідно таблиці.

RD	Оцінка ECTS	Оцінка традиційна
95 – 100	відмінно	Відмінно
85 – 94	дуже добре	Добре
75 – 84	добре	
65 – 74	задовільно	Задовільно
60 – 64	достатньо (задовольняє мінімальні критерії)	
RD < 60	незадовільно	Незадовільно